

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENTA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an

la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Deschiderea primei Curți cu jurați la Constanța. — Cuvântare ținută de d-l Corneliu Botez, procuror-general.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Cartea de apel din București, secțiunea IV:* Hristodor Al. Papazoglu și alții cu Vasile Papazoglu și altu. — Observație de D. Alexandresco.

Tribunalul Ilfov, secția comercială. — Colonel C. Cristescu cu Minorii Lupu.

Tribunalul județului Iași: Ion V. Kostache cu Veniamin Kostache.

JURISPRUDENȚA STRAINA. — *Curtea de casație din Franța.* — *Curtea de apel din Paris.* — Observațiune de D. A.

Deschiderea primei Curți cu jurați la Constanța

În ziua de 15 Octombrie a avut loc la Constanța deschiderea primei Curți cu jurați din Dobrogea. Cu prilejul acestei solemnități, d-l **Corneliu Botez**, procurorul-general al Curții de apel din Galați, care a ocupat fotoliul ministerului public, a rostit următoarea frumoasă cuvântare :

Onorată Curte, Domnilor Jurați,

În calitate de reprezentant al ministerului public, de veghetor al păcii și ordinii sociale, salut cu bucurie cea dintâi sesiune a Curții cu juri constituită în Dobrogea, curte ce se deschide în orașul și județul d-voastră.

Salut în d-voastră, domnilor jurați, pe cei dintâi judecători ai poporului, chemați a împărți dreptatea socială în provincia dobrogeană, supusă până acum,

în ce privește judecarea crimelor și delictelor politice și de presă unui regim excepțional. Chemați a tămădui aci adâncile răni de care suferă societatea, prin pildele de corecțiune ce veți da pentru înfrânarea instinctelor rele și criminale care desonorează o societate civilizată; chemați a restabili echilibrul social turburat prin acte care atingând viața, proprietatea și onoarea persoanelor, pun în pericol ordinea socială, a cărei siguranță, pentru crimele și delictele arătate, va atârna de aci înainte în mare parte de verdictele d-voastră.

În aceste clipe solemne mintea mea îmbrățișează cu o repede rotire spațiul de timp trecut dela ane xiunea de fapt a Dobrogei și până în momentele actuale.

Treizeci și cinci de ani s'au scurs de atunci, dar câtă deosebire între starea de azi și starea precară de lucruri ce stăpânea Dobrogea la anexare. Din cauza acestei stări precare, rațiuni de stat și siguranța publică au impus ca Dobrogea să fie cărmuită la început de un regim special, până ce treptat cu dezvoltarea sentimentului național a populației dobrogene, cu educațiunea ei politică și administrativă, cu progresele realizate pe terenul economic și cultural, s'a înfăptuit cu vrednicie opera de asimilare între elementele eterogene ce o alcătuiau și populațiunea românească din stânga Dunărei.

Așa se explică cortegiul de legi și regulamente de ordin judecătoresc și administrativ, cu caracter din ce în ce mai puțin excepțional cu care a fost înze-

strată Dobrogea, în măsura în care conștiința de neam se sădea tot mai adânc în inimele dobrogenilor.

Toate aceste legi și regulamente ținteau la asigurarea și dezvoltarea vieții naționale și economice a acestei provincii, cu scopul de a o apropia din ce în ce mai mult de modul de organizare a instituțiilor judecătorești și așezămintelor administrative din regat până la o desăvârșită a lor uniformizare.

* * *

Cea dintâi întocmire judecătorească în Dobrogea a fost rânduită prin regulamentul de administrație publică din 11 Noembrie 1878. Acest regulament instituia câte un tribunal de apel la Constanța și Tulcea cărora li se deferea și pricinele de competența juriului.

A urmat apoi legea pentru organizarea Dobrogei din 9 Martie 1880, care reglementa și puterea judecătorească. Art. 62 din această lege decreta suspendarea juriului în Dobrogea, deferind procesele criminale, politice și de presă tribunalelor ordinare, care au păstrat această competență până la punerea în aplicare a legii de organizare judecătorească din 9 Martie 1886. Această lege crea o Curte de apel la Tulcea cu căderea de a judeca și pricinele criminale, care s'a desființat însă prin legea din 3 Martie 1886, în temeiul căreia s'a strămutat reședința Curței de apel din Focșani la Galați, asupra căreia au fost trecute și pricinele de competența juriului din Dobrogea.

Curtea de Galați a funcționat ca Curte criminală pentru aceste pricini până la legea din 1 Martie 1913, care institue pentru întâia oară juriul în județele Constanța și Tulcea. Introducerea juriului în Dobrogea și are rațiunea sa bine întemeiată.

În anul 1909, a intervenit un eveniment de cea mai mare importanță pentru locuitorii Dobrogei.

Legea pentru organizarea Dobrogei din 9 Martie 1880, era cea dintâi care proclamă cetățeni români pe acei ce erau cetățeni otomeni la 11 Aprilie 1877. Legea din 1909, acordă în mod efectiv locuitorilor din județele Constanța și Tulcea, întregimea drepturilor politice recunoscute Românilor prin Constituțiune. Ca o urmare firească a acestei egalizări, intervine legea din 17 Ianuarie 1913, care supune e-

gilor ordinare și modul de alegere și funcționarea consiliilor județene și comunale, urbane și rurale, rămânând numai ca actuala alcătuire a comunelor rurale să fie schimbată și ea după tipul celei din stânga Dunărei la 1 Aprilie 1914.

Tot ca o urmare logică a participării depline a locuitorilor Dobrogei la viața politică de care au dat dovadă că sunt conștienți, a intervenit noua lege din 1 Martie 1913, pentru instituirea juriului în Dobrogea, datorită înaltei râvne patriotice a d-lui ministru al justiției M. Cantacuzino, care, după cum se exprimă în documentata sa expunere de motive, s'a întemeiat pe maturitatea d-voastră politică, pentru introducerea juriului, astfel cum e prevăzut de art. 106 din Constituție, care decretează că juriul este statornicit în toate materiile criminale și pentru delictele politice și de presă.

Astfel s'a dat încheiere definitivă legitimei aspirațiuni ce nutreau de atâta vreme inimile dobrogenilor.

Domnilor Jurați,

După acest scurt istoric al evoluțiunii Dobrogei sub raportul legislativ și în special al întocmirii judecătorești, care v'a dat ființă și d-voastră, ne simțim datori a vă spune câteva cuvinte și cu privire la importanța funcțiunii de netăgăduită utilitate socială ce sunteți chemați a îndeplini.

Aveți de îndeplinit o misiune din cele mai grele și mărețe.

Numai de chipul cum vă veți pătrunde de însemnătatea îndatoririlor d-voastră va atârna rezultatul temeinic al rolului d-voastră de împărțitori ai dreptății populare ce vi s'a încredințat, pentru că, d-lor jurați, juriul e o excelentă instituție democratică, și în compunerea sa intră elemente distinse din diferite pături sociale și profesiuni, a căror experiență și aptitudini sufletești sunt puse la contribuțiune pentru a vindeca niște adevărate plăgi de care sângeră societatea.

«Legea, se rostește art. 366 din procedura penală, al cărui text în întregime vi se va aminti în fiecare pricină de primul jurat, legea nu cere seamă juraților de mijloacele prin care s'au convins, nu le prescrie nici o regulă pentru cumpănirea probelor.

«Legea vi îndatorează să se întrebe ei însăși pe

sine, în tăcere și cu mințile adunate și să caute în curăție de cuget, ce întipărire au produs asupra rațiunii lor probele aduse în contra inculpatului și mijloacele apărării sale».

Vedeți cât de înțelept și sublim glăsuște legea, ce latitudini vă dă, cum mărginește totul la legile tainice ale conștiinței d-voastră, pe care nimeni n'o poate pipăi sau scrută, și deci câtă răspundere vă incumbă față de societate pentru un verdict greșit, prea indulgent or prea sever, pronunțat cu pripire.

Nu trebuie să vă lăsați nici odată sub înrâurirea sentimentului excesiv, fie de milă, de părere de rău sau de răsbunare.

Din momentul ce v'ați făcut convingerea că acuzatul e vinovat, orice șovăire e periculoasă pentru ordinea socială și verdictul d-voastră va trebui să fie afirmativ, după cum același verdict nu poate fi decât negativ, când veți crede în inocența celui acuzat.

Nu insist mai mult, având încredințarea că nu veți desminți așteptările aceluia cari instituind juriul în Dobrogea și-au pus toată speranța în d-voastră pentru o dreaptă și ideală împărțire a dreptății sociale, care să lumineze ca un nou soare pe orizontul Dobrogei.

Nu mă îndoesc iarăși că și baroul d-voastră care are destule elemente valoroase în sânul său și a cărui importanță a crescut prin instituirea juriului, la rândul său va fi la înălțimea misiunii sale.

Cu această încredințare, vă felicit călduros pentru nobila dar greaua chemare ce vi s'a dat și vă urez o activitate rodnică în îndeplinirea sarcinii d-voastră.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 11 Mai 1910

Președintele d-lui Em. Anastasiu, președinte

Hristodor Al. Papazoglu și alții cu Vasile Papazoglu și altu

TESTAMENT VERBAL FĂCUT DE UN STRĂIN ÎN ROMÂNIA. — REGULĂ «LOCUS REGIT ACTUM». DACĂ ESTE FACULTATIVĂ SAU OBLIGATORIE. — VALIDITATEA UNUI ASEMENEA TESTAMENT. — ART. 2 § 3 SI ART. 885 COD. CIVIL.

După art. 2 din codul civil, forma exterioră

a actelor este supusă legii locului unde actul se încheie, *locus regit actum*.

Această regulă nefiind însă obligatorie, ci facultativă, de aici rezultă că un străin, în speță un supus otoman, poate face în mod valid un testament verbal în România, întrucât legea sa personală permite asemenea testamente, și întrucât el poate testă nu numai după legea locului unde el se găsește, dar și după legea sa personală.

No. 63.— S'au prezentat apelanții asistați de d-nii avocați C. Xenii și Al. Cerban; intimații asistați de d-l avocat N. Mitescu.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Hristodor Ap. Pappazoglu, procuratorul lui Gh. J. Timinache, Constantin J. Timinache, Ana G. Pappastatopol, Alexandra Dardufa și Zisi J. Timinache, contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 309 din 1909, ¹⁾ prin care li s'a respins acțiunea îndreptată contra lui Vasile și Hristodor Pappazoglu, pentru eșire din indiviziune, pe motiv că nu și-au dovedit calitatea de succesori ai defunctului C. Pappazoglu;

În ce privește primul punct și anume: al părții ce li se cuvine în succesiunea lui C. Pappazoglu:

Având în vedere că apelanții au susținut, că defunctul lor bunic, Constantin Pappazoglu, înainte de a muri a strâns împrejurul lui pe cei doi fii ai săi Vasile și Hristodor, intimații de azi, pe soția sa Domnica și pe frații săi Arghir și Ion, și în fața lor a făcut un testament verbal, reproduș în scrisoarea lui Vasile și Hristodor din 5 Noembrie 1888, adresată surorilor lor, testament prin care dispunea ca atât timp cât va trăi soția sa Domnica, dânsa să se bucure de venitul întregii averi mișcătoare și nemișcătoare, iar după moartea ei, averea să se împartă proporțional între copii;

Având în vedere că intimatul prezinte, Vasile Pappazoglu, a obiectat, că nu poate fi vorba de testament verbal în țara noastră, de oarece se opune regula *locus regit actum* și, în al doilea loc, chiar

1) V. *Dreptul*, No. 53 din 1909, p. 423.

dacă un supus otoman ar putea să testeze și în acest mod în România, testamentul nu poate fi valabil decât dacă este făcut în condițiile legii lui naționale, și anume în prezența unor martori, cari să nu fie rude între dâșii și nici cu testatorul, cum a fost în speță;

Având în vedere că, deși există regula, consfințită și prin art. 2 cod civil, că forma exterioară a actelor e supusă legii locului unde se încheie actul, bine-înțeles cu excepțiunea din art. 885 cod. civil,— și s'ar putea zice din acest punct de vedere că testamentul nu ar fi valabil, pentrucă legea noastră nu cunoaște testamente verbale, însă întrucât este generalmente admis, că regula menționată este facultativă iar nu imperativă, și străinul poate testa nu numai în forma legii locului, ci și a legii lui naționale, în speță legea otomană, care prevede asemenea testamente, obiecția ridicată de intimatul Vasile Pappazoglu este cu totul nefundată și testamentul trebuie privit ca valabil;

Având în vedere că, fiind admis că străinul poate să testeze și verbal, dacă legea lui îi permite, cum este cazul nostru, chestiunea că testamentul ar fi nul din împrejurarea că nu a fost făcut în prezența de martori străini, ci rude între dâșii și cu testatorul, nu are nici o valoare, din moment ce se constata că succesorii defunctului, toți majori și capabili, au executat în parte acel testament, lăsând pe mama lor să se folosească toată viața, cum se dispusese, de venitul întregii averi pentru mamă nu pentru soră, și astfel potrivit art. 1167 cod civil, au acoperit vițiile de formă ce ar fi prezentat, mai cu seamă că nu este vorba de viții de ordine publică, asupra cărora nu ar putea să transigă;

Având în vedere că, chiar dacă testamentul ar fi socotit ca nul, fie că străinul nu poate testa în țara noastră verbal, fie că nu a fost îngrădit de formele prevăzute de legea otomană și ne-am găsi astfel în fața unei succesiuni ab-intestat, încă norma ce trebuie să fie urmată pentru împărțirea succesiunii nu poate să fie decât tot cea prevăzută în testament, de oarece între toți succesorii lui Constantin Pappazoglu a intervenit ulterior o convenție de partagiu în acest sens, convenție care a și fost executată în parte;

Că, lucrul este așa, se vede clar din scrisoarea

lui Vasile și Hristodor Pappazoglu, din 5 Noembrie 1888, adresată surorilor lor, prin care le spune: că ei cei doi frați au primit voința și dorința respectatului lor tată — voință și dorință arătată mai sus — și le roagă și pe ele să primească și să respecte această voință și dorință; scrisoare la care sora Joița Timinachi, autoarea apelanților, a aderat, mai întâi prin procura din 29 Martie 1889, dată ambilor frați, pentru lichidarea averei, depunerea ei la Casa de depuneri, folosirea de venit cât va trăi a mamei lor și împărțirea capitalului în urmă între copii, și apoi prin procura din 11 Octombrie 1897, dată numai lui Vasile, cu ocaziunea încasării creanței ipotecare a lui Mavrachi în valoare de 55.000 lei, procură prin care precizează că partea ei este de 11.000 lei, adică de a cincea parte, mai cu seamă că procura a fost făcută după modelul trimis de Vasile (scrisoarea din 8 Octombrie 1897), și nu numai atât, acesta a făcut uz de acea procură și s'a prezentat de a încasat suma, ceea ce învederează și mai mult acordul de voință în sensul ca împărțirea succesiunii să se facă în mod egal între frați și surori;

Că, față cu această convenție sau aranjament de familie, chestiunea ridicată de intimați asupra legii care trebuie să guverneze împărțirea succesiunii devine fără interes, urmând să se țină socoteală numai de voința părților exprimată prin actele schimbate între ele;

Considerând că testamentul prescriind împărțirea succesiunii în mod egal și în tot cazul moștenitorii convenind, cum s'a arătat mai sus, asupra acestui mod de împărțire, primul punct dedus în judecată, că apelanți în numele mamei lor decedată, Joița Thiminachi, au dreptul în succesiunea lui Constantin Pappazoglu la a cincea parte, este pe deplin stabilit ¹⁾;

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnați: Em. Anastasiu, C. Sărățeanu, St. Mladoveanu,
St. Urlățeanu.

Observațiune. — Decizia Curței din București din 1910, ce publicăm astăzi, este foarte importantă, fi-

1) Din aceasta decizie s'a suprimat toate considerentele de fapt, păstrându-se numai considerentele relative la regula *locus regit actum* N. R.

ndeă ea decide una din chestiunile cele mai controversate în dreptul internațional privat. Ea admite, în adevăr, validitatea unui testament verbal făcut de un străin în România, conform legii sale personale, soluție admisă acum de curând și de Curtea de casație din Franța, prin decizia al cărei sumar îl reproducem mai la vale, tot în acest număr al *Dreptului*. Motivul pe care ambele Curți își întemeiază decizia lor este că regula *locus regit actum*, care cărmuește forma exterioară a actelor, este facultativă, iar nu obligatorie (Vezi, în acest din urmă sens, pe lângă decizia mai sus citată a Curții de casație din Franța, Surville, *J. Clunet*, anul 1906, p. 970 urm. și Surville et Arthuys, *Cours élément, de droit international privé*, 208, text și nota 2, p. 266, ed. a 5-a, 1910; Weiss, *Tr. théorique et pratique de droit international privé*, IV, p. 637; Aubry et Rau, I, § 31, p. 172, text și nota 79, ed. a 5-a; Despagnet, *Pr. de droit international privé*, 378, p. 1087, ed. a 5-a, 1909; Pillet, *Pr. de droit international privé*, 266, p. 486; T. Huc, I, 168, 170; Baudry et Colin. *Don. et testaments*, II, 2253 *ter*; Naquet. *J. Clunet*, anul 1904, p. 39 urm.; C. N. Busdugan, *Forma testamentelor în dreptul internațional privat*, p. 18 urm.; *Reichsgericht* (C. de casație din Leipzig), *J. Clunet*, anul 1900, p. 164; Cas. fr. *J. Clunet* anul 1905, p. 1045 și 1909, p. 1131, decizie al cărei sumar este produs mai la vale, etc.).

În această teorie, generalmente admisă astăzi, legatarul este acela care trebuie să dovedească că actul produs întrunește condițiunile cerute de legea străină. (Veri Beltjens, *Encyclopédie du droit civil belge*, III, art. 999, No. 5).

La teoria generală, mai sus expusă, se poate însă răspunde că actul scris este o condiție de existență a testamentului în România, în sensul că fără un act scris nu există testament. Testamentul, cu alte cuvinte, este un act solemn. În asemenea condiții este cam greu de admis posibilitatea existenței unui testament verbal sau nuncupativ, pentru că, după o teorie foarte acreditată, regula *locus regit actum* nu se aplică actelor și contractelor solemne (Vezi Halot, *J. Clunet*, anul 1902, p. 683; Rolin, *Pr. de droit international privé*, p. 361 urm. și 408, etc.).

De aceea se și decide de unii că în toate actele sau contractele solemne, consimțământul părților nu

poate fi constatat prin acte sub semnătură privată (Vezi în privința donațiilor, tom. IV, partea 1-a, al *Coment. noastre*, p. 326, ed. a 2-a; în privința convențiilor matrimoniale, vezi tom. VIII, p. 72; în privința ipotecelor, vezi tom. I, p. 220 urm., ed. a 2-a, etc.).

Tot pentru motivul că regula *locus actum* este străină de actele solemne, se poate foarte bine susține că, după cum un străin n'ar putea testa în țara noastră în mod verbal, tot astfel nici Românul n'ar putea testa în această formă în țările în care asemenea testament este permis, de exemplu: în Austria (art. 585 C. austriac), în Germania (art. 2250 urm. C. german), în Elveția (art. 506—508 C. civil din 1907), în Brazilia¹⁾, etc.

Cu toate acestea, trebuie s'o recunoaștem, părerea contrară este generalmente admisă (Vezi Surville et Arthuys, *op. cit.*, 193, p. 251, 252; Weiss, *op. cit.*, IV, p. 626; Bartin, *Études de droit international privé*, p. 62; Trib. Bruxelles, *J. Clunet*, anul 1900, p. 819, etc.).

D. Alexandresco

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 2 Aprilie 1913

Președinta d-lui N. T. Metaxa, judecător de ședință

Colonel C. Cristescu cu Minorii Lupu

REVIZUIRE. — MINORI. — TERMENUL DE 2 LUNI DELA MAJORITATE. — DACA SE POATE FACE CEREREA ȘI ÎN TIMPUL MINORITATEI. — ART. 291. 297 ȘI 742 PR. CIVILĂ.

Cu toate că prin dispozițiunile art. 742 aliniatul final se prevede că minorii pot exercita dreptul de revizuire în termenul de două luni dela majoritate, totuși de aci nu rezultă că cererea de revizuire nu s'ar putea face de către minori decât după ce au ajuns la majoritate, ci ei pot face această cerere și în timpul minorității prin tutorele lor.

Tribunalul,

Având în vedere cererea de revizuire făcută de colonel C. Cristescu în calitate de tutor al minorii

1) Vazi în privința acestei din urmă țări, José Tavares Bastos, *O testamento feito pelo proprio testador*, p. 34 (Rio-de-Janerio, 1911).

lor Lupu prin petiția înreg. la No. 51474 din 4 Decembrie 1912, în contra sentinței acestui tribunal cu No. 631 din 1912 prin care s'a validat poprirea încuviințată prin ordonanța No. 842 din 1912 și înființată de portărelul N. V. Georgescu de pe lângă acest tribunal prin procesul-verbal cu data 20 Ianuarie 1912 și în consecință s'a obligat d-na Maria Emil Petrescu ca din orice sumă de bani datorește minorilor Gheorghe și Dumitru Lupu să plătească d-nei Alexandrina Hagi Panteli suma de lei 15.000 cu procente de 6⁰/₀ pe an dela 23 Martie 1911 până la achitare, plus 50 lei cheltueli de judecată, ce d-na Panteli are a lua dela minorii Lupu în baza sentinței acestui tribunal No. 1097 din 1911 investită cu formula executorie, plus una, sută lei cheltueli de judecată în instanța de validare;

Având în vedere susținerile orale și scrise ale părților, concluziunile d-lui reprezentant al ministerului public, precum și actele și lucrările din dosar;

Având în vedere că, în fapt, se constată că în ziua de 7 Maiu 1912, data când s'a validat poprirea făcută de Alexandrina Hagi Panteli în mâinele d-nei Maria Emil Petrescu, pentru sumele de bani ce avea de primit dela mama minorilor, tutorul minorilor Lupu, colonel Cristescu, nu s'a prezentat în instanță pentru susținerea drepturilor minorilor, rămâne deci a examina dacă în cazul acesta minorii neajunși la majoritate au dreptul în principiu a face cerere de revizuire prin tutorul lor, sau acest drept de revizuire nu l'ar avea decât la majorat, conform art. 742 aliniatul final pr. civilă;

Considerând că, prin dispozițiunile art. 291 pr. civilă se prevăd că: Statul, județul, comunele, stabilimentele publice sau de utilitate publică, nevârstnicii, interzișii și cei puși sub consiliu judiciar pot cere revizuirea dacă cei însărcinați a-i apăra i-au apărât cu viclenie sau nu i-a apărât de loc, asupra capătului sau capetelor de cerere aduse în judecată, iar prin art. 297 pr. civilă se prevede termenul în care cei de mai sus vor avea dreptul să facă această cerere de revizuire, adică de două luni dela primirea copieii de pe hotărârea rămasă definitivă, precum și că dreptul de revizuire nu împiedică răspunderea civilă și penală a reprezentanților incapabililor mai sus arătați pentru cazul de viclenie;

Considerând că, după dispozițiile acestor două texte

de lege din procedura civilă rezultă neîndoios că minorii neajunși la majoritate au dreptul de a face cererea de revizuire în contra hotărârilor care s'au pronunțat contra lor fără ca ei să fi fost apărați în instanță de către reprezentantul lor;

Considerând că, deși prin aliniatul final al art. 742 din pr. civilă, se prevede că minorii pot exercita dreptul de revizuire în termen de două luni dela majoritate, totuși din dispozițiunea art. 742 pr. civilă nu se poate trage concluzia că cererea de revizuire nu s'ar putea face decât de minorii ajunși la majoritate, de oarece n'ar fi admisibil ca legiuitorul să prevadă o astfel de dispozițiune care, în loc de a favoriza pe minor, din contră i-ar prejudicia și chiar i-ar ruina, și astfel că un drept care le-ar fi util în timpul minorității să le devie iluzoriu și absolut inutil după ce ar ajunge la majoritate, căci la ce le-ar mai folosi minorilor dreptul de a revizui o hotărâre judecătorească care prin neglijența tutorului lor de a se prezenta în instanță pentru a-i apăra, i-a condamnat a da tot avutul lor unei persoane care îi acționase în judecată și care până ce minorii să devină majori pentru a avea dreptul de a face cerere de revizuire, persoana care câștigase contra lor ar deveni insolubilă sau, ca în speța de față, la ce le-ar mai fi utilă minorilor cererea de revizuire după ce vor deveni majori, dacă ei în tot acest timp al minorității ar risca să fie cu desăvârșire lipsiți atât de educație cât și chiar de existență, căci sumele poprite le acaparează întregul lor venit pe mai mulți ani;

Că, așa fiind, singura interpretare juridică și echitabilă a dreptului de revizuire al minorilor nu poate fi decât că legiuitorul a dat drept minorilor a face cerere de revizuire atât în timpul minorității prin tutorele lor conform art. 291 și 297 pr. civilă, cât și după ce au devenit majori, conform aliniatului final al articolului 742 pr. civilă, în caz când tutorele n'a uzat de dreptul de revizuire în timpul minorității lor; așa că cererea de revizuire făcută de colonel C. Cristescu, în calitate de tutore al minorilor Lupu, este admisibilă în principiu și urmează ca sentința acestui tribunal cu No. 631 din 1912 să fie revizuită;

În fond,

Având în vedere că intimata creditoare Alexandrina Hagi Panteli recunoaște că minorii Lupu au un venit de 16.000 lei anual;

Că, tribunalul apreciind găsește că a se popri întreg acest venit este inutil pentru creditoare, căci creanța ei se poate foarte bine plăti în mai multe rate și ținând seama de cheltuelile de întreținere și educație ce trebuiesc suportate de tutorele minorilor din venitul acestora arătat mai sus, urmează a se deduce din acest venit, în acest scop, suma de 5000 lei anual, ast-fel că din aceste puncte de vedere sentința revizuită cată a se retrage și în consecință urmează ca poprirea creditoarei să se valideze după ce se va deduce suma de 5000 lei pentru întreținerea și educația minorilor pe fiecare an;

Pentru aceste motive, admite cererea de revizuire.

Semnați: N. Metaxa, T. Magheru.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 23 Ianuarie 1913

Președinta d-lui D. Volanski, președinte

Ion V. Kostache cu Veniamin Kostache

PRESCRIPTIUNE. — TUTELĂ. — ACTIUNEA MINORULUI. — ART. 1901 COD. CIVIL.

Actiunea minorului în contra tatălui său tutor întemeiată pe obligațiunea acestuia de a restitui averea dotală sau parafernala primită la căsătoria cu mama sa, se prescrie prin 30 ani, iar nu prin 10 ani, cum prevede art. 1901 cod. civil, de oarece în acest caz actiunea nu se întemeiază pe un fapt care a luat naștere în timpul gestiunei tutelei.

Tribunalul,

Având în vedere că Ion V. Kostake prin petițiunile înregistrate No. 6796 și 10445 din 1912, a chemat în judecată pe Veniamin Kostake, pentru a fi obligat a-i plăti: 1) a treia parte din suma de patru mii galbini precum și a treia parte din suma de 29.000 lei. Reclamantul justifică creanța sa în modul următor: La căsătoria mamei sale Cleopatra Kostake cu Veniamin Kostake, acesta a primit suma arătată mai sus, precum și trei sute capete vite cornute, trei cai și bijuterii, pe care le evaluează la suma de 29.000 lei; că mama sa a încetat din viață în anul 1874, pe când dânsul era mi-

nor; că astăzi în instanță reclamantul precizează că nu cere socoteală lui V. Kostake de administrația sa ca tutore, ci cere partea ce i se cuvine din averea pe care a primit-o dela mama sa, cu ocazia căsătoriei; 2) în 7 Maiu 1879, V. Kostake, în calitate de tutore legal, a încasat în baza unui act de împărțeală rămas dela defunctul locotenent colonel Kostaki Gadela, moșul reclamantului, suma de 25.000 lei; cere deci a-i plăti o treime din această sumă; 3) a-i plăti o treime din suma de 8815 lei 31 bani, pe care V. Kostake, în calitate de tutor legal, a primit-o în 1882 din succesiunea Mariei Panopolo, bunica reclamantului;

Având în vedere că pârătul V, Kostake, a cerut respingerea ambelor acțiuni, pentru motivul că, conform art. 1901 cod civil, sunt prescise, de oarece de la 1890, data când I. Kostake a devenit major, și până la intentarea acțiunilor, au trecut mai mult de 10 ani;

Având în vedere că, după dispozițiile art. 1901 cod civil, orice acțiune a minorului contra tutorelui, relativă la faptele tutelei, se prescrie prin 10 ani, începând dela majoritatea sa;

Având în vedere că, prescripțiunea de 10 ani, prevăzută de art. 1901 cod civil, se aplică la toate acțiunile pe cari fostul minor le-ar avea în contra fostului său tutor relativ la gestiunea tutelei; că, acțiunea pentru reclamarea unei datorii care s'a născut în persoana tutorelui înainte de a fi tutore, chiar dacă obligația a devenit exigibilă în cursul administrației sale, se prescrie prin 30 ani, iar nu prin 10 ani după cum prevede art. 1901 cod civil, de oarece în acest caz acțiunea nu se întemeiază pe un fapt care a luat naștere în timpul gestiunei tutelei (Laurent V. 136; Alexandresco, t. II, ed. 2-a p 810);

Având în vedere că în baza acestui principiu, acțiunea minorului în contra tatălui său tutor, întemeiată pe obligațiunea acestuia a restitui averea dotală sau parafernala, primită la căsătoria cu mama sa, nu se prescrie prin 10 ani conform art. 1901 cod civil, ci prin 30 ani (art. 1890 cod. civil);

Că, deci, acțiunea reclamantului în ceea ce privește primul capăt de cerere nu este prescisa;

Având în vedere că în ceea ce privește punctul 2 și 3 al acțiunii, reclamantul susține că, în timpul minorității sale, V. Kostake a primit două sumi de

bani și anume: 25.000 lei din succesiunea bunicului său Costache Gadela și 8815 lei din succesiunea bunicii sale Maria Panopol;

Având în vedere că V. Kostache a primit aceste două sume în calitatea sa de tutore legal; că, prin urmare, acțiunea prin care se cere o treime din aceste sume este relativă la gestiunea tutelei, și i se aplică deci prescripțiunea de 10 ani stabilită de art. 1901 cod. civil;

Având în vedere că dela majoritatea reclamantului și până la intentarea acțiunii, au trecut mai mult de 10 ani; că deci acțiunea este prescrisă în ceea ce privește punctul 2 și 3 al reclamațiunii;

Având în vedere cererea lui I. Kostache de a se aduce dela secția I, dosarul tutelei pentru a dovedi punctul întâi al acțiunii;

Având în vedere că pârâtul să opune în baza art. 72 pr. civilă;

Având în vedere că dosarul tutelei nu putea fi adus fără intervențiunea tribunalului; că deci, cererea reclamantului este admisibilă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite acțiunea, etc.

Semnați: D. Volanski, V. C. Bușilă.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚA

20 Iulie 1909

TESTAMENT PRIVAT. — REGULA «LOCUS REGIT ACTUM». — CARACTERUL FACULTATIV AL ACESTEI REGULE. — ART. 2 § 3 ȘI 885 COD. CIVIL ROMÂN.

Forma exterioară a actelor, este cârmuită de legea țării unde actul a fost făcut, și acest principiu se aplică testamentelor, ca și celorlalte acte.

Această regulă este însă facultativă în ceea ce privește testamentele private; de unde rezultă că străinul care se găsește în Franța, poate să testeze întrebuintând fie unul din modurile stabilite de legea franceză, fie una din formele recunoscute de legea țării sale.

(Din *Journal Clunet*, anul 1909, p. 1131, 1132)

Observațiune. — Precum vedem, Curtea din Bu-

curești, prin decizia reproducă tot în acest număr al *Dreptului*, a adoptat în totul soluția admisă de curtea de casație din Franța prin decizia al cărei sumar s'a reproducă mai sus. A se vedea în această privință concluziile remarcabile ale procurorului-general Baudouin, reproduse în *Clunet*, loco supra cit., p. 1098—1131, care sunt o adevărată monografie asupra chestiunii. Vezi în acelaș sens și concluziile puse de avocatul-general Jambois în aceeaș afacere, înaintea Curții din Paris (vezi decizia mai jos reproducă), concluzii pe care însă Curtea nu le-a admis.

D. A.

CURTEA DE APEL DIN PARIS

2 Decembrie 1898

TESTAMENT FĂCUT ÎN TARĂ STRĂINĂ. — APLICAREA REGULEI «LOCUS REGIT ACTUM». — ORDINE PUBLICĂ. — ART. 2 § 3 COD. CIV. ROM.

Aplicarea regulei *locus regit actum* la testamentele făcute în Franța de către străini, este considerată ca fiind de ordine publică.

În consecință, testamentul făcut în Franța de către un englez în forma admisă de legea engleză, trebuie să fie declarat nul, de câte ori această formă este contrară dispozițiilor legii franceze.

(*Gaz. des tribunaux* din 12 Ianuarie 1899 și *J. Clunet*, anul 1899, p. 584).

Observațiune. — Această decizie care tăgăduiește caracterul-facultativ al regulei *locus regit actum*, pronunțată contrară concluziilor ministerului public (avocatul-general Jambois), a fost casată prin decizia C. de casație din Franța mai sus reproducă, cu data din 20 Iulie 1909.

D. A.

BIBLIOGRAFIE

Legea asupra taxelor de timbru și înregistrare, adnotată de Aurel Sterescu, licențiat în drept. București 1913. *Librăria Nouă.* — Prețul 3. Lei

* * *

NOTIUNI DE DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC de Valerian Ursianu, profesor la facultatea juridică din București. Volumul I Tipografia „Gutenberg“ Ioseph Göbl s-sori, 1913. — Prețul 12 lei.